

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»**

Рівень вищої освіти	- Другий (магістерський) освітній рівень -
Ступінь вищої освіти	- Магістр
Галузь знань	- 01 «Освіта/Педагогіка»
Спеціальність	- 017 «Фізична культура і спорт»
Освітня програма	- 017 «Фізична культура і спорт»
Кількість кредитів	- 3 - 90 год., із них: аудиторних - 30 год.; самостійної роботи студента - 60 год. Заочне навчання – 18 год. аудиторних, самостійної роботи - 72 год.
Форма навчання	- денна, заочна
Рік підготовки	- рік - 5, для заочної форми - 6; семестр – 9, для заочної форми семестр - 11
Статус дисципліни	- нормативна
Компонент освітньої програми	- дисципліна обов'язкова
Дні занять	- згідно графіку проходження навчальних дисциплін, для заочної форми – згідно графіку проведення сесій, відповідно до розкладу
Консультації	- згідно графіку проходження навчальних дисциплін, відповідно до розкладу
Мова викладання	- українська
Вид контролю	- екзамен

Керівник курсу: Степанченко Наталія Іванівна—доктор педагогічних наук,
професор, професор кафедри педагогіки та психології

Контактна інформація: Адреса: 79007, вул. Костюшка 11, ЛДУФК імені Івана
Боберського, м. Львів. каб. 318., тел. (032) 255-32-12,

E-mail: natalia.stepanchenko@gmail.com

Опис дисципліни

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра за спеціальністю «017 - Фізична культура і спорт».

Одним із пріоритетних напрямів державної політики щодо розвитку вищої освіти, як визначено в Національній доктрині розвитку освіти в Україні, є підготовка кваліфікованих кадрів, здатних до творчої праці, професійного розвитку, освоєння та впровадження науковоємних та інформаційних технологій, конкурентноспроможних на ринку праці. Розв'язати ці складні завдання може лише нова генерація викладачів професіоналів, покликаних розвивати здібності, виявляти таланти, зберігати індивідуальність кожного студента. Високий рівень наукової компетентності в поєднанні з педагогічною майстерністю та психологічною культурою викладачів, впровадження здобутків психологічної науки в педагогічну практику – реальна передумова підвищення ефективності навчального процесу у вищій школі, реалізації принципів демократизації та інноваційності вищої освіти. Дисципліна «Педагогіка і психологія вищої школи» розглядає логічну структурованість змісту, форм навчального процесу у вищій школі та психотехнічні й психолого-педагогічні новації ефективності засвоєння знань, формування вмінь і навичок, компетенцій, проведення лекційних, семінарських і практичних занять; деталізацію основних компонентів курсу: типи лекцій, семінарських і практичних занять, їхнє методологічне й методичне наповнення, облік та контроль успішності студентів, сутність суб'єктів навчального процесу вищої школи, що дають змогу уявити мету, предмет і завдання підготовки висококваліфікованого фахівця.

Мета психологічної складової курсу – формування психологічної компетентності як компоненту психолого-педагогічної підготовки викладачів та розвиток психологічної культури, спрямованої на розвиток моральних, інтелектуальних властивостей, творчого потенціалу викладача та студента.

Метою педагогічної складової курсу є формування професійної компетентності й особистості майбутнього фахівця у закладі вищої освіти, зокрема його наставляння на готовність до педагогічної діяльності, а також розвиток педагогічної культури, спрямованої на увиразнення інтелектуальних особливостей і творчого потенціалу майбутнього фахівця.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» є визначення наукових принципів управління та керівництва вищими навчальними закладами, навчальним процесом у них, дослідження, спрямовані на інтенсифікацію останнього, вивчення психолого-педагогічних основ передачі й засвоєння навчальної інформації, дослідження проблем активізації пізнавальної діяльності студентів, вдосконалення підготовки висококваліфікованих спеціалістів

Завданнями дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» є:

- пізнання особливостей розвитку вищої освіти у світовій практиці;
- формування уявлення про особистість, її розвиток, психічне здоров'я та прояв здібностей на шляху самовдосконалення;
- пізнання стилів педагогічного управління;
- формування навичок взаємодії з іншими;
- формування уявлень про психологію управління і імідж сучасного викладача;
- розкриття наукових засад, мети і принципів професійної освіти;
- пізнання особливостей педагогічного процесу;
- формування уявлень щодо принципів, методів, засобів, форм організації навчання, видів та форм контролю в ЗВО;
- ознайомлення з методами психолого-педагогічних досліджень із проблем професійної підготовки фахівців.

Навчальний контент

<i>Теми</i>	<i>Розподіл годин</i>				<i>Результати навчання</i> <i>Знати:</i>
	<i>разом</i>	<i>л</i>	<i>с</i>	<i>с.р</i>	
ТЕМА 1. Психологія вищої школи. Предмет та задачі	7/7	1/1	2	4/6	-Загальні основи психології вищої школи. -Місце психології вищої школи в системі психологічних наук. -Категорії психології вищої школи.

психології вищої школи. Методи та принципи науково-педагогічних досліджень.					-Зв'язок психології вищої школи з іншими науками. -Сучасні методологічні аспекти психології вищої школи. -Гуманізація і гуманітаризація вищої освіти. --Психологічні вимоги до процесу навчання у вищій школі. -Методи та методика науково-педагогічних досліджень.
ТЕМА 2. Психологія особистості. Студент як суб'єкт власної навчально-професійної діяльності.	9/7	1/1	2	6/6	- Сучасні теорії особистості. - Критерії психічного здоров'я особистості. - -Особистість викладача. Поняття «індивідуальний імідж сучасного педагога». - -Види іміджів. Функції іміджу. Структура іміджу. - Психологічні закономірності формування індивідуального іміджу сучасного педагога. - -Особистість студента, особливості юнацького віку. Кризи. - Психологічні передумови і показники успішності студентів у навчально-професійній діяльності. - Причини неуспішності студентів і шляхи їх усунення.
ТЕМА 3. Соціально-психологічна структура групи	9/9	1/1	2	6/8	- Визначення групи, її структури, видів. - Теорії лідерства. Типи лідерів. - Стилi управління. Стилi педагогічного управління. - Умови підвищення ефективності управління та співпраці. - Умови створення позитивної атмосфери у колективі для підвищення ефективності праці підлеглих
ТЕМА 4. Комунікативний процес.	8/9	1/1	1	6/8	- Педагогічне спілкування, структура та функції. - Психологічна характеристика процесу комунікації. - Моделі комунікації. Закони успішної комунікації. - Види і засоби спілкування. - Психологічні умови успішного спілкування. - Бар'єри спілкування, способи їх подолання. - Стилi педагогічного спілкування. - Емоційний інтелект, емоційні компетенції.
ТЕМА 5. Психологія конфлікту. Конфлікти та шляхи їх подолання.	11/12	2/2	1/2	8/8	- Зміст поняття «конфлікт». - Типи конфліктів. Умови виникнення конфліктної ситуації. - Стратегії поведінки в конфліктній ситуації. - Типи конфліктних особистостей. - Педагогічні конфлікти. - Шляхи вирішення конфліктів.
	10/8	2	2	6/8	- Вища освіта в Україні, її основні принципи і завдання.

ТЕМА 6. Система вищої освіти в Україні, тенденції та перспективи розвитку.					<ul style="list-style-type: none"> - Тенденції та перспективи розвитку вищої освіти в розвинених країнах світу у XXI столітті. - Інтеграція вищої освіти. - Організаційно-правове забезпечення вищої освіти. - Організація праці викладача ЗВО. Педагогічне навантаження.
ТЕМА 7. Науково-методичне забезпечення навчального процесу.	10/8	2	2	6/8	<ul style="list-style-type: none"> - Місце та роль методичного забезпечення для якісної підготовки фахівців. - Робоча програма дисципліни. План заняття. - Опорні конспекти: їхня структура, методичні підходи до написання. - Сучасні підручники та навчальні посібники. - Комп'ютерна підтримка навчального процесу.
ТЕМА 8. Методика проведення лекційних, семінарських і практичних занять у вищих навчальних закладах	8/8	-/2	2	6/6	<ul style="list-style-type: none"> - Види лекцій та їх особливості. - Підготовка та організація лекційних занять. - Лектор та аудиторія. Імідж лектора, його складові. - Семінарські заняття: види і методика їх проведення. - Практичні заняття як форма організації навчання. - Навчально-методичне забезпечення проведення занять.
ТЕМА 9. Сучасні технології навчання у ЗВО.	10/12	2/2	2/2	6/8	<ul style="list-style-type: none"> - Сутність педагогічної інноватики. - Інтерактивне навчання. - Структура та процес ділової гри. - Ігрові технології у вищій школі. - Методика використання інформаційних технологій навчання: дистанційне навчання, комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації.
ТЕМА 10. Діагностика навчальних досягнень студентів.	-	-	2	6/6	<ul style="list-style-type: none"> - Компоненти, функції і види контролю знань студентів. - Методи і форми організації контролю знань, шляхи їх удосконалення. - Рейтинговий контроль знань, вмінь і навичок. - Особливості проведення заліків та іспитів. - Комплексні екзаменаційні білети та методика їх розробки. - Методичне забезпечення контролю і оцінки знань, вмінь і навичок студентів.

Формування програмних компетенцій:

- застосовувати у викладацькій діяльності методи та технології психології вищої школи;

- використовувати психологічні та педагогічні знання для організації професійної діяльності (планування, контроль, управління групою тощо);
- складати психологічний портрет індивідуальності;
- характеризувати освітні рівні вищої школи;
- характеризувати освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр», «магістр» за фахом «Фізична культура і спорт»;
- використовувати навчальні ігри у навчально-виховному процесі;
- володіти засадничими категоріями методики викладання у вищій школі та застосовувати їх при виконанні теоретичних і практичних завдань;
- ставити мету, планувати, організовувати, стимулювати, контролювати, аналізувати результати навчально-пізнавальної діяльності студентів;
- інтегрувати знання, які сприяють зростанню особистості, прояву її творчого потенціалу.

Політика оцінювання

Передбачає дотримання принципів доброчесності (Стаття 42 Закону України «Про освіту») та студентоцентрованого підходу.

<https://naqa.gov.ua/%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C/>

Політика щодо дедлайнів: Модульні роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 20 балів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до:

1. Положення ЛДУФК ім. Івана Боберського про організацію освітнього процесу: <https://www.ldufk.edu.ua/files/Nauka/Naukova%20robota/osv.%20proces.%202020.%20zaversh.pdf>
2. Робочої програми: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/17620>
3. Порядку оцінювання: <https://www.ldufk.edu.ua/files/Nauka/Naukova%20robota/osv.%20proces.%202020.%20zaversh.pdf>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА БАЗОВА

1. Андреева Г. М. Социальная психология. – М. : Аспект-пресс, 2000.
2. Будіянський М. Ф. Психологія особистості : учбово-методичний посібник. – Одеса : Астропринт, 1999. – 112 с.
3. Гомезо М. В., Домашенко И. А. Атлас по психологии. – М., 1986.
4. Гура О. І. Педагогіка вищої школи: Вступ до спеціальності : навч. посіб. / О. І. Гура. – К. : Центр навч. л-ри, 2005.
5. Євтух М. Б. Пріоритети професійної підготовки вчителя в системі університетської освіти / М. Б. Євтух // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992-2002 : зб. наук. пр. до 10-річчя АПН України. – Ч. 2 – Х. : ОВС, 2002.
6. Загальна психологія. За ред. Максименка С. Д. – 2 вид. – Вінниця : Нова книга, 2004.
7. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : метод. посіб. / авт.-уклад. О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : А.П.Н., 2002.
8. Квинн Вирджиния. Прикладная психология. – Санкт-Петербург : Питер, 2000.
– 560 с.
9. Майерс Д. Социальная психология. – Санкт-Петербург : Питер, 1999.
10. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посібник / П. А. М'ясоїд – К. : Вища школа, 2000. – 479 с.
11. Немов Р. С. Общие основы психологии // Психология : В 3 кн. – М., 1995.
12. Основи психології. – 2 вид. / Під заг. ред. О. В. Кирийчука, В. А. Роменця. – К. : Либідь, 1996.
13. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмельюк, А. В. Семенова [та ін.] ; за ред. З. Н. Курлянд. – 2 вид. переробл. і допов. – К. : Знання, 2005.
14. Психология и психоанализ характера: Хрестоматия по психологии и типологии характеров. – Самара, 1998.

15. Теорія і методика професійної освіти : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Т. Ю. Осипова, Р. С. Гурін [та ін.] ; за ред. З. Н. Курлянд. – К. : Знання, 2012.
16. Урбанович А. А. Психологія управління : учебное пособие. – Мн. : Харвест, 2002. – 640 с.
17. Чернилевский Д. В. Дидактические технологии в высшей школе : учеб. пособие для вузов / Д. В. Чернилевский. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2002.
18. Шапарь В. Б. Практическая психология. Инструментарий / Серия «Учебники высшей школы». – Ростов-на-Дону : Феникс, 2004. – 768 с.
19. Ярошевский М. Г. История психологии. – М., 1985.

ДОДАТКОВА

1. Абульханова-Славская К. А. Деятельность и психология личности. – М. : Наука, 1980. – 335 с.
2. Аргаил М. Психология счастья. Серия «Мастера психологии». 2-е изд. – СПб. : Питер, 2003. – 271 с.
3. Бенедиктов Б. А. Бенедиктов С. Б. Психология обучения и воспитания и высшей школе. – М. : Просвещение, 1991. – 312 с.
4. Вачков И. В. Основы технологии группового тренинга. – М. : Издательство «Ось-89», 1999.
5. Вульфсон Б. Л. Стратегия развития образования на Западе на пороге XXI века / Б. Л. Вульфсон. – М. : Изд-во УРАЛ, 1999.
6. Гордеева Т. О. Психология мотивации достижения. – М. : Смысл – ИЦ «Академия», 2006.
7. Кононенко А. О. Психологічні складові індивідуального іміджу сучасного педагога : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : 19.00.07 / А. О. Кононенко. – Одеса, 2003. – 20 с.
8. Кравець В. П. Зарубіжна школа і педагогіка XX століття / В. П. Кравець. – Т., 1996.
9. Кухаренко В. М. Дистанційне навчання. Умови застосування. Дистанційний

курс / В. М. Кухаренко, О. В. Рибалко, Н. Г. Сиротенко. – Х. : Торгсінг, 2001.

10. Левин К. Динамическая психология : Избранные труды / Под общ. ред. Д. А. Леонтьева и Е. Ю. Патяевой. – М. : Смысл, 2001.

11. Левин К. Разрешение социальных конфликтов – СПб. : Речь, 2000.

12. Леонтьев Д. А. Психология свободы: к постановке проблемы самодетерминации личности. Психологический журнал. – 2000. – Т. 21. – № 1.

13. Лушин П. В. Личностные изменения как процесс: теория и практика. – Одесса : Аспект, 2005. – 334 с.

14. Маслоу А. Мотивация и личность. – СПб. : Евразия, 1999.

15. Маслоу А. Психология бытия. – М. : Рефл-бук, 1997. – 300 с.

16. Ничкало Н. Г. Неперервна професійна освіта – тенденція світова / Н. Г. Ничкало // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992-2002 : зб. наук. пр. до 10-річчя АПН України / АПН України. – Ч. 2. – Х. : ОВС, 2002.

17. Олпорт Г. Становление личности. Избранные труды. – М. : Смысл, 2002. – 462 с.

18. Реан А. А., Кудашев А. Р., Баранов А. А. Психология адаптации личности. – СПб : «Прайм-Еврознак», 2006. – 479 с.

19. Роджерс К. Становление личности: Взгляд на психотерапию / Пер. с англ. – М. : ЭКСМО-пресс, 2001. – 414 с.

20. Табачек І. В. Формування та розвиток особистості сучасного вчителя : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філософ. наук : спец. 09.00.10 «Філософія освіти». – К., 2005. – 20 с.

21. Чалдини Р. Психология влияния. Убеждай, воздействуй, защищайся. – СПб. : Питер, 2010. – 336 с.

22. Шихи Г. Возрастные кризисы. Ступени личностного роста. – СПб. : «Ювента», 1999.

23. Щербань П. Сутність педагогічної культури : Вища освіта України / П. Щербань. – К., 2004.

24.Эриксон Э. Идентичность: юность и кризис / Пер. с англ.; общ. ред. и предисл. А. В. Толстых. – М. : Прогресс, 1996.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. [http : //www.info-library.com.ua/](http://www.info-library.com.ua/) – Електронна бібліотека.
2. Болюбаш Я. Я. Державна програма «Вчитель» – поступ назустріч учителю / Я. Я. Болюбаш // [http : // www.mon.gov.ua](http://www.mon.gov.ua)
3. Інститут корекційної педагогіки і психології, м. Київ. Режим доступу : www.ikpp.npu.edu.ua/index.php?limitstart
4. Морылева Э. А. Функциональное значение социально-профессиональной мобильности в подготовке педагога в вузе / Э. А. Морылева, Н. Н. Суртаева // [www.tgpi.tob.ru/info/nauka/conf/old/cont %20](http://www.tgpi.tob.ru/info/nauka/conf/old/cont%20).
5. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. Даний ресурс містить максимально широкий спектр ключових текстів з психології, психогігієни, філософії, релігії, культурології та ін. Режим доступу: [http : //psylib.kiev.ua/](http://psylib.kiev.ua/)
6. Сайт факультету соціології та психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка представляє наукову фахову онлайн-бібліотеку, зокрема понад 20 повнотекстових електронних версій видань з психології. – Режим доступу : [http : //www.socd.univ.kiev.ua/](http://www.socd.univ.kiev.ua/)